

LIMBA
FRANCEZA

clasa a X-a

semestrul al II lea

SUBSTANTIVUL

SUBSTANTIVELE COMPUSE

Limba franceză folosește diverse moduri pentru a forma cuvinte compuse.

1. Două cuvinte lipite:

bon + jour bonjour

Pluralul acestora se face de obicei după regula generală, alipind la final un -s.

Excepții:

bonhomme bonshommes

monsieur messieurs

madame mesdames

2. Când două substantive formează un cuvânt compus scris cu liniuță, ambele primesc semnul pluralului:

un chef-lieu des chefs-lieux

3. La fel când cuvântul compus este format din substantiv și adjectiv:

un coffre-fort des coffres-forts

4. Dacă avem verb + complement, numai al doilea element primește semnul de plural:

un couvre-feu des couvre-feux

5. Expresiile legate răman invariabile la plural: le qu'en-dira-t-on

PRONUMELE

PRONUMELE PERSONALE

Limba franceză folosește pronumele de politețe pentru adresarea către adulți, străini, superiori și pentru multe alte categorii de persoane (francezii sunt foarte politicoși în exprimare);

aceste pronume se folosesc cu persoana a II-a singular (dv domnule) și plural (dvs domnilor), indiferent de gen. Pronumele personale obișnuite sunt:

PRONUMELE SUBIECT:

Singular Plural

persoana I je nous

persoana a II-a tu vous

persoana a III-a il, elle ils, elles

EXEMPLE:

Il parle.

El vorbește.

PRONUMELE COMPLEMENT DIRECT:

Singular Plural

persoana I me nous

persoana a II-a te vous

persoana a III-a le, la les

EXEMPLE:

Il le prend.

El il ia.

PRONUMELE COMPLEMENT INDIRECT:

Singular Plural

persoana I me nous
persoana aII-a te vous
persoana a III-a lui leur

EXEMPLE:

Je lui ai donne le livre.
I-am dat cartea.

PRONUMELE NEHOTĂRATE

Pronumele nehotărate sunt folosite pentru a indica o persoană sau un obiect in termenii cei mai generali. Acestea sunt:

aucun / aucune nici un / nici o

autre alt

autrui altuia

certains cațiva, anumiți

chacun/une fiecare

chaque fiecare

divers diferiți

l'un unul

l'autre altul

mainte mai mult

meme același

n'importe quel indiferent care

n'importe qui indiferent care

nul nici (un)

on nu are echivalent in romanește

pas un nici unul, nimeni

peu de chose puțin

personne nimeni

plus d'un tel nici măcar unul

plusieurs mai mulți

quelconque oarecare

quelqu'un unul (oarecare), cineva

tout toți

NOTĂ: Insoțite de articole nehotărate sunt adjective, singure sunt pronume.

EXEMPLE:

Plusieurs etudiants lisent Ciceron.

Mai mulți studenți citesc din Cicero.

Dar:

Plusieurs ecoutent les emissions de Radio France.

Mulți ascultă emisiunile de la Radio France.

Și:

Nul n'est prophete en son pays.

Nimeni nu este profet in țara sa.

Pronumele relative

Formele pronumelor relative

Pronumele relative au două forme:

1) **Simple: QUI, QUE, QUOI, DONT, OÙ.**

Aceste forme sunt invariabile, indiferent de genul și numărul antecedentului

(substantiv sau pronume) pe care îl reprezintă:

*Les voitures (les trams) **qui** passent roulent à grande vitesse.*

*Les garçons (les fillettes) **que** nous attendons vont arriver.*

2) *Compuse: **LEQUEL, LAQUELLE, LESQUELS, LESQUELLES***

Aceste forme sunt alcătuite din adjectivele interogative **quel, quelle, quels, quelles**, precedate de articolele hotărâte **le, la, les**.

Variabile, ele se acordă în gen și număr cu antecedentul respectiv:

*Donne-moi le verre dans **lequel** tu as versé de l'eau.*

*Voilà la table devant **laquelle** il était assis.*

Precedate de prepozițiile **de** și **à**, **lequel, lesquels, lesquelles** se contractă dând naștere formelor **duquel, auquel, desquels** etc.:

*Êtes-vous contents des spectacles **auxquels** vous avez assisté?*

Singular Plural

masc. fem. masc. fem.

lequel

duquel

auquel

laquelle

de

laquelle

à laquelle

lesquels

desquels

auxquels

lesquelles

desquelles

auxquelles

Întrebuințarea pronumelor relative simple

I. **QUI** (*Care*) se folosește atât pentru ființe cât și pentru lucruri, cu și fără antecedent.

A. *Cu antecedent* (substantiv, pronume demonstrativ sau nehotărât) el îndeplinește în propoziție următoarele funcții:

1) *Subiect (care)*:

*L'homme (la femme) **qui** parle est notre professeur.*

*Les écolier (écolières) **qui** jouent du violon sont nos amis.*

*Il y a quelque chose **qui** ne va pas.*

2) *Complement* cu prepoziție, referindu-se, în general, la persoane (**à qui, de qui, avec qui, sur qui, sans qui, par qui, chez qui** etc.):

*C'étaient deux pensionnaires **à qui** ma mère, le soir, trempait la soupe.*

*Elle ressemblait à son père **pour qui** elle avait de la sympathie.*

Atenție:

B. *Fără antecedente: qui* poate fi:

1) *Subiect* (cu sensul de *celui qui* – acela care), mai ales în *proverbe* și *maxime*:

***Qui** va à la chasse perd sa place.*

***Qui** dort dîne.*

***Qui** veut aller loin, ménage sa monture.*

2) *Complement direct* (pe cine), cu unele verbe ca: **pouvoir, savoir, vouloir**:

*Choisissez **qui** vous voudrez. Amenez **qui** vous pourrez.*

II. **QUE** (*pe care, ce*):

Se folosește atât pentru ființe cât și pentru lucruri, cu și fără antecedent:

A. *Cu antecedent* (substantiv, pronume demonstrativ) el îndeplinește, de regulă, funcția de:

1) *Complement direct:*

Regarde le ballon (la poupée) que je t'apporte!

Ils ont choisi les places qu'ils préféreraient.

On m'a offert des fleurs, mais ce n'étaient pas celles que je désirais.

Salut pe omul **pe care (il)** văd

femeia **pe care (o)** văd

oamenii **pe care (ii)** văd

femeile **pe care (le)** văd

Je salue

l'homme que je vois

la femme que je vois

les hommes que je vois

les femmes que je vois

Atenție:

2) *Complement circumstanțial de timp (când, în care):*

Je vous ai reconnu du moment que je vous ai vu (în care).

3) *Nume predicativ (care, ce):*

Et vous croyez tout cela, enfant que vous êtes!

L'homme que j'étais, l'homme que je suis encore.

B) *Fără antecedent* (ceea ce), el reprezintă de fapt pronumele neutru **ce** neexprimat și se întâlnește în expresii ca: *advienne que pourra!* (fie ce-o fi!), *coûte que coûte* (orice ar fi):

Vaille que vaille! (oricât ar face!)

J'ai fait mon devoir, advienne que pourra

III. **QUOI** (*ce*)

Pronume neutru, se folosește numai pentru lucruri, cu antecedent sau fără antecedent, și îndeplinește funcția de complement cu prepoziție:

A. *Cu antecedent* (pronumele **ce**, pronumele nehotărâte **rien, quelque chose, o** prepoziție):

C'est justement ce à quoi je pensais.

C'était quelque chose à quoi il n'aurait jamais songé.

B. *Fără antecedent*, după *voici, voilà, c'est*, referindu-se la pronumele **ce** neexprimat:

Voilà à quoi je faisais allusion (ce à quoi).

Voici de quoi il s'agit.

C'est par quoi je commencerais.

IV. **DONT** (*de care, despre care, al căruia, ale căror, ai căror, a căreia*).

Se folosește atât pentru *ființe* cât și pentru lucruri (ambele genuri, singular și plural) și corespunde formelor precedate de prepoziția **de: de qui, duquel, de laquelle, desquels, desquelles**.

il, l

pe care o que

ii, i

le

El are întotdeauna un antecedent (substantiv, pronume demonstrativ) și îndeplinește în prepoziție următoarele funcții:

1) *Complement indirect* al verbului din propoziția relativă (*de care, despre care*):

*Je vous confie ces enfants **dont** vous vous occuperez (de ces enfants).*

*C'est ce **dont** vous avez besoin (de cela).*

2) Atribut (al, a, ai, ale cărui, căror):

a) Al subiectului propoziției relative:

*Je connais ce poète **dont** les oeuvres viennent de paraître (les oeuvres de ce poète).*

b) Al complementului direct din propoziția relativă:

*Il endossa sur sa blouse d'écolier un des grands manteaux **dont** il reléva le collet plissé (le collet du manteau).*

c) Al numelui predicativ din propoziția relativă, exprimat prin:

- Substantiv (al, a, ai, ale cărui etc):

*J'aime le professeur **dont** je suis le disciple (le disciple du professeur).*

- Adjectiv (de care):

*Il nous a montré le travail **dont** il était fier (fier de son travail).*

V. OÙ (în care, când)

Adverb de loc, **où** se folosește și ca pronume relativ, numai pentru lucruri, îndeplinind în propoziție funcția de complement circumstanțial:

1) De loc (*dans **lequel**, dans **laquelle**, dans **lesquels**, dans **lesquelles***):

*Je portai à mes élèves une cuillerée de thé **où** (dans laquelle) j'avais laissé s'amolir un morceau de gâteau.*

*Le jardin **où** (dans lequel) nous nous promenons est plein de fleurs.*

2) De timp (*pendant **lequel**, **laquelle**, **lesquels**, **lesquelles***):

*Vous souvenez-vous du moment **où** vous avez eu cette révélation?*

*Nous avons reçu sa lettre le soir **où** nous sommes allés au cinéma.*

Întrebuințarea pronomelor relative compuse

Pronumele relative compuse **lequel, laquelle, lesquels, lesquelles** se folosesc atât pentru ființe cât și pentru lucruri. Ele au întotdeauna un antecedent cu care se acordă și pot îndeplini în propoziție următoarele funcții:

1) Complement indirect (în special pentru lucruri și animale) în locul lui **qui**:

*Elle essaierait d'écrire le roman **auquel** elle pensait depuis longtemps.*

*Le professeur lui a posé une question **à laquelle** il a très bien répondu.*

2) Complement circumstanțial cu prepoziție:

*Il revit son banc, le dossier sur **lequel** il avait coutume de s'appuyer.*

*La beauté du lieu le saisit et lui procura un moment de paix pendant **lequel** elle oublia ses soucis.*

3) Atribut al unui substantiv precedat de o prepoziție, în acest caz, formele compuse **duquel, de laquelle, desquels, desquelles** înlocuiesc pe **dont**:

*Nous avons assisté au match à la fin **duquel** notre équipe a remporté la victoire.*

*Il contemplait la montagne au sommet **de laquelle** il y avait un chalet.*

VERBUL

PREZENT INDICATIV

Prezentul indicativ (Present de l'Indicatif) se formează adăugând la tema verbului următoarele terminații:

-er -ir -re

-e -is -s

-es -is -s

-e -it ---

-ons -issons -ons

-ez -issez -ez
-ont -issent -ent

EXEMPLE:

aimer – a iubi finir – a termina rendre – a inapoi

J'aime Je finis Je rends

Tu aimes Tu finis Tu rends

Il aime Il finit Il rend

Nous aimons Nous finissons Nous rendons

Vous aimez Vous finissez Vous rendez

Ils aiment Ils finissent Ils rendent

FOLOSIRE:

Prezentul indicativ se folosește pentru a exprima:

1. O acțiune sau o stare prezentă:

L'enfant joue dans le jardin.

Copilul se joacă în grădină.

2. Un fapt general sau un adevăr permanent:

La terre est ronde.

Pământul este rotund.

3. O acțiune obișnuită:

Tous les matins, je me lève à sept heures.

În fiecare dimineață eu mă scol la ora șapte.

4. O acțiune progresivă:

Je lis le journal.

Citesc ziarul.

NOTĂ: Este folosit și ca "prezent universal," a cărui semnificație este extinsă nedefinit și asupra

trecutului, și asupra viitorului:

Pierre qui roule n'amasse pas mousse.

Piatra care se rostogolește nu lasă urme adanci.

IMPERFECT INDICATIV

Imperfectul indicativului (Imparfait) se formează adăugând la tema verbului următoarele terminații:

grupa 1: -er grupa a 2-a: -ir grupa a 3-a: -re

-ais -issais -ais

-ais -issais -ais

-ait -issait -ait

-ions -issions -ions

-iez -issiez -iez

-aient -issaient -aient

EXEMPLE:

aimer – a iubi finir – a termina rendre – a inapoi

J'aimais Je finissais Je rendais

Tu aimais Tu finissais Tu rendais

Il aimait Il finissait Il rendait

Nous aimions Nous finissions Nous rendions

Vous aimiez Vous finissiez Vous rendiez

Ils aimaient Ils finissaient Ils rendaient

FOLOSIRE:

Imperfectul indicativ (Imparfait) este folosit pentru a exprima:

1. O acțiune care se petrece în trecut:

Le soleil se couchait. Soarele apunea.

2. Două acțiuni care au loc în același timp în trecut:

Pendant que vous étiez en France, j'étais en Angleterre.

În timp ce voi erați în Franța, eu eram în Anglia.

3. O acțiune care s-a repetat în trecut:

Chaque année, je passais l'été à la plage.

În fiecare an îmi petreceam vara la plajă.

PASSE SIMPLE (TRECUTUL ISTORIC)

Perfectul simplu (Passe simple) se formează adăugând la tema verbului terminațiile specifice:

grupa 1: -er grupa 2-a: -ir grupa 3-a: -re

-ai -is

-as -is

-a -it

-ames -imes

-ates -ites

-erent -irent

EXEMPLE:

aimer – a iubi finir – a termina rendre – a înapoia

J'aimai Je finis Je rendis

Tu aimas Tu finis Tu rendis

Il aima Il finit Il rendit

Nous aimames Nous finimes Nous rendimes

Vous aimates Vous finites Vous rendites

Ils aimèrent Ils finirent Ils rendirent

PASSE COMPOSE (PERFECTUL COMPUS)

Perfectul compus (Passe compose) se formează cu verbul auxiliar (être sau avoir) conjugat la prezent indicativ + participiul trecut al verbului de conjugat:

J'ai donné Nous avons donné

Tu as donné Vous avez donné

Il a donné Ils ont donné

EXEMPLE:

Il est allé à Dijon. El s-a dus la Dijon.

Elle a visité sa sœur à Cologne.

Ea a vizitat-o pe sora sa la Koln.

NOTĂ: Verbele intransitive formează perfectul compus cu être.

EXEMPLE:

Je suis allé(e) Nous sommes allé(e)s

Tu es allé(e) Vous êtes allé(e)s

Il est allé / Elle est allée Ils sont allés / Elles sont allées

FOLOSIRE:

Perfectul compus (Passe compose) exprimă o acțiune trecută, desfășurată într-un moment precis:

Hier je suis allé en ville.

Ieri m-am dus în oraș.

FUTURE SIMPLE (VIITOR INDICATIV)

Viitorul (Future simple) se formează cu desinențele specifice:

grupa 1: -er grupa 2-a: -ir grupa 3-a: -re

-er-ai

-er-as

-er-a
-er-ons
-er-ez
-er-ont

NOTĂ: de fapt, terminațiile sunt fără er, ir, r, ele adăugându-se direct la forma întreagă de infinitiv.

Pentru ușurința reținerii s-au folosit terminațiile de mai sus, care se adaugă la rădăcina verbului, așa cum v-am obișnuit cu toate celelalte timpuri.

EXEMPLE:

aimer – a iubi finir – a termina rendre – a înapoia

J'aimerai Je finirai Je rendrai

Tu aimeras Tu finiras Tu rendras

Il aimera Il finira Il rendra

Nous aimerons Nous finirons Nous rendrons

Vous aimerez Vous finirez Vous rendrez

Ils aimeront Ils finiront Ils rendront

FOLOSIRE:

Viitorul este folosit pentru a exprima:

1. O acțiune care se va petrece în viitor:

Ils arriveront a trois heures.

Ei vor sosi la ora trei.

2. O acțiune care va începe în viitor:

La conférence commencera lundi matin.

Conferința va începe luni dimineața.

3. O intenție prezentă care va fi realizată în viitor:

J'irai au marché samedi matin.

Voi merge la piață sâmbătă dimineața.

NOTĂ: Limba franceză folosește și un viitor format cu aller (a merge) + infinitivul.

EXEMPLE:

Je vais visiter mon oncle a Paris.

Voi vizita pe unchiul meu în Paris.

Nous allons voyager a Bordeaux par bateau.

Vom călători la Bordeaux cu vaporul.

PLUS-QUE-PARFAIT

Mai mult ca perfectul (Plus-que-parfait) se formează cu auxiliarul (etre sau avoir) la imperfect + participiul trecut. Doar auxiliarul este conjugat.

Pentru verbele conjugate cu avoir, modelul este:

J'avais aimé Nous **avions aimé**

Tu **avais aimé** Vous **aviez aimé**

Il **avait aimé** Ils **avaient aimé**

Pentru verbele intransitive conjugate cu etre, modelul este:

J'étais allé(e) Nous **étions allé(e)s**

Tu **étais allé(e)** Vous **étiez allé(e)s**

Il **était allé** Ils **étaient allés**

Elle **était allée** Elles **étaient allées**

EXEMPLE:

Ils **avaient travaillé** pendant longtemps.

Ei *munciseră* mult timp.

Elles **étaient revenues**.

Ele se *întorseseră*.

FOLOSIRE:

Mai mult ca perfectul se folosește:

1. Pentru a exprima o acțiune trecută (destul de recentă) sau pentru a istorisi o narațiune.

Les diplomates **avaient voyage** en Russie.

Diplomații **călătoriseră** în Rusia.

2. Pentru a exprima o acțiune în trecut intreruptă de o altă acțiune.

Nous **etions** a peine **partis** quand il commença a pleuvoir.

Abia **plecaserăm**, când a început să plouă.

LE CONDITIONNEL

Are două timpuri:

Le présent du conditionnel, care se formează adăugând la tema verbului următoarele terminații:

grupa 1: -er grupa a 2-a: -ir grupa a 3-a: -re

-er-ais

-er-ais

-er-ait

-er-ions

-er-iez

-er-aient -

NOTĂ: De fapt, terminațiile sunt aceleași pentru toate trei grupele de verbe și, ca și la viitor, ele se

adaugă la formele de infinitiv.

EXEMPLE:

aimer – a iubi finir – a termina rendre – a înapoia

J'aimerais Je finirais Je rendrais

Tu aimerais Tu finirais Tu rendrais

Il aimerait Il finirait Il rendrait

Nous aimerions Nous finirions Nous rendrions

Vous aimeriez Vous finiriez Vous rendriez

Ils aimeraient Ils finiraient Ils rendraient

Le parfait du conditionnel, care se formează cu auxiliarul (etre sau avoir) conjugat la conditionnel present + le participe passe.

aimer / a iubi aller / a merge

J'aurais aimé Je serais allé

Tu aurais aimé Tu serais allé

Il aurait aimé Il serait allé

Nous aurions aimé Nous serions allés

Vous auriez aimé Vous seriez allés

Ils auraient aimé Ils seraient allés

FOLOSIRE:

Condiționalul este folosit pentru a introduce o ipoteză sau o supoziție. El poate exprima:

1. O acțiune viitoare care poate interveni numai în anumite condiții:

S'il était force de partir, nous le suivrions.

Dacă ar fi obligat să plece, noi l-am urma.

2. O acțiune prezentă sau trecută al cărei rezultat depinde de o condiție nerealizată:

Si j'avais de l'argent, j'achèterais une nouvelle voiture.

Dacă aș avea bani, aș cumpăra o mașină nouă.

Si j'avais su, je serais venu plus tôt.

Dacă aș fi știut, aș fi venit mai repede.

3. În fraze independente sau principale, poate exprima:

O ipoteză despre o acțiune trecută:

Une fete aurait eu lieu au chateau.
O sărbătoare ar fi avut loc la castel.
O dorință:
Pourriez-vous vous deplacer?
Ați putea să vă deplasați?